

Opublikowano na *Kultura* (<https://kultura.gliwice.eu>)

[Strona główna](#) > Prof. Bralczyk w Gliwicach

Prof. Bralczyk w Gliwicach

Dodano: 20.02.2020 / **Sekcja:** / [pdf](#) ^[1]

17 lutego gościem kina Amok był językoznawca Jerzy Bralczyk. Okazją do spotkania, zorganizowanego przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Gliwicach, był Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego.

Nam prof. Bralczyk opowiedział o różnych znaczeniach przymiotnika „poprawny” i zdradził, dlaczego warto przyglądać się błędom językowym.

Panie Profesorze, wszystkiego poprawnego z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego! Co to w ogóle znaczy - „poprawny”?

To ciekawe słowo – „poprawny”. Ma wiele odcieni znaczeniowych. Jeżeli ktoś zachowuje się „poprawnie” i mu się to powie, to nie wiem czy będzie ucieszony. W dziedzinie sztuki poprawność jest właściwie grzechem, bo to coś w rodzaju powszedniości, braku oryginalności. Poprawność polityczna z kolei została u nas nieszczęśliwie przełożona z angielskiego. W dawnej polszczyźnie „polityczny” na wzór łaciny znaczyło „grzeczny”. Wówczas poprawność polityczna byłaby to poprawność grzeczna. Mówiło się „polityczny z niego kawaler” (czyli „grzeczny”) albo „politykę nawet między chamstwem obserwował”. Ta polityczność była bliska grzeczności.

I chyba tak jest, że poprawność polityczna w powszechnym rozumieniu wiąże się bardziej z grzecznością niż polityką.

W zasadzie tak. Polityczna poprawność zakazuje nam używania publicznie słów, które mogłyby kogoś urazić. Bywa to związane z narodowościami, które mają jakieś stereotypy. Poprawność polityczna

dotyczy też koloru skóry albo orientacji seksualnej.

A jak jest z poprawnością w języku?

Kiedy mówimy o „poprawnej formie językowej”, łączymy to ze słowem „poprawiać”, czyli „czynić coś lepszym”. Nie „naprawiać”, bo wtedy mamy do czynienia z czymś zepsutym, któremu funkcjonalność właśnie nadajemy. Na przykład możemy naprawić rower czy zegarek, a poprawić nasze stosunki, jeżeli nie są dobre. W poprawności językowej też gdzieś czai się jakieś poprawianie – przypomina nam się szkoła, gdzie nasze niepoprawne formy były poprawiane przez nauczycieli. Nawiasem mówiąc, lepiej by było, gdyby nauczyciele zwracali więcej uwagi na możliwości języka, na to ile on nam daje dobrego, a nie tylko na błędy i błędy. Poprawność wynika oczywiście z norm, które ułatwiają nam porozumiewanie się, ale nie powinna nam zamykać oczu na nowe możliwości i pomysły językowe.

Wobec tego jaki użytek możemy zrobić z błędów językowych?

Bardzo często ludzi, którzy zajmują się poprawnością, tak jak i ja zresztą, traktuje się jako kogoś, kto z jednej strony wyłapuje błędy, a z drugiej strony dba o piękną polszczyznę, troszczy się o nią. Nie lubię tego. Ja bym chciał, żeby w języku było dużo swobody i naturalności, która jednak powinna być poprawna. Poprawna, ale nie w takim sensie, że nie robimy żadnego błędu, bo czasem taki błąd pokazuje, że chcemy coś innego powiedzieć – to jest po prostu jakaś nowa forma. Uważam, że formy, które uchodzą za niepoprawne, dają nam możliwość obserwowania pewnych trendów w języku.

Tagi:

Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach [2]

x

© 2017 UM Gliwice - Wszelkie prawa zastrzeżone

Miejski Serwis Internetowy Gliwice ISSN 1734-5480 Projekt i realizacja:

Źródłowy URL: <https://kultura.gliwice.eu/aktualnosci/kultura/prof-bralczyk-w-gliwicach>